

Pradžia>Teisės specialistų paieška>Teisinių profesijų rūšys

Teisinių profesijų rūšys

Čekija

Šiame skyriuje apžvelgiamos teisininkų profesijos Čekijoje.

Teisininkų profesijos. Įžanga

Teisinių profesijų atstovai yra teisėjai, prokurorai, advokatai, notarai ir antstoliai.

Prokurorai

Organizacinė sistema

Prokurorai yra teisininkai, dirbantys prokuratūroje. Prokuratūros yra valstybinės įstaigos, atstovaujančios valstybei ir ginančios viešąjį interesą konkrečiai nustatytais atvejais. Prokurorai atlieka veiksmus bylose, kurios patenka į prokuratūros kompetencijos sritį. Jokios kitos įstaigos ar asmenys negali kištis į prokurorų veiklą arba juos pakeisti ar jiems atstovauti, kai jie vykdo savo pareigas.

Prokuratūros organizacinė sistema yra panaši į teismų sistemą (apylinkės, apygardos ir aukščiausias lygmuo). Institucijai vadovauja Generalinė prokuratūra, veikianti Brno, kuri yra centrinė prokuratūros įstaiga ir prižiūri prokuratūros veiklą. Vyriausybė turi teisę skirti ir atleisti generalinį prokurorą, atsižvelgdama į teisingumo ministro rekomendaciją.

Profesinė asociacija

Čekijos prokurorų sąjunga, *Unie státních zástupců České republiky*, yra savanoriška profesinė organizacija, kurios tikslas yra padėti prokuratūroms vykdyti savo užduotis ir skatinti teisės viršenybę priimant sprendimus be pašalinės įtakos. Sąjunga taip pat dalyvauja mokant prokurorus ir prokurorų padėjėjus bei atstovauja prokurorų interesams.

Profesiją reglamentuoja Prokurorų profesinės etikos kodeksas.

Prokurorų sąrašas, sudarytas atsižvelgiant į tai, kuriai prokuratūrai jie yra priskirti, pateikiamas Teisingumo ministerijos tinklalapyje [Teisingumo ministerija](#).

Prokurorų funkcijos ir pareigos

Prokurorai yra valstybės pareigūnai, kurių darbas yra atstovauti valstybei ginant viešąjį interesą, visų pirma, vykdamt baudžiamąjį persekiojimą, ir užtikrinti, kad įstatymų būtų laikomasi ikiteisminio sulaikymo, kalinimo, teismo nurodyto priverstinio gydymo atvejais, nepilnamečių sulaikymo centruose ir globos namuose, vykdamt nusikaltimų prevenciją ir teikiant pagalbą nukentėjusiems nuo nusikaltimo asmenims.

Įgaliojimai baudžiamosiose bylose

Prokurorai turi įgaliojimus veikti kaip teisėsaugos institucija kiekvienu baudžiamojo proceso etapu. Prokuroras turi tam tikras procesines teises ir atitinkamas procesines pareigas.

Prokuratūros veikla reglamentuojama Įstatymu Nr. 283/1993. Visų pirma, ji atsakinga už baudžiamąjį persekiojimą ir kai kuriuos kitus Baudžiamojo proceso kodekse numatytus veiksmus. Ji taip pat prižiūri, kad įstatymų būtų laikomasi ikiteisminio sulaikymo, kalinimo, teismo nurodyto priverstinio gydymo, sulaikymo apsaugos tikslais atvejais, nepilnamečių sulaikymo centruose, globos namuose ir kitais atvejais, kai įstatymais leidžiama varžyti asmens laisvę, taip pat imasi veiksmų nebaudžiamosiose bylose ir vykdo kitas specialiam įstatyme konkrečiai numatytas funkcijas.

Prokurorai užtikrina, kad įstatymų būtų laikomasi ikiteisminiame baudžiamajame procese. Pagal Baudžiamojo proceso kodeksą (Įstatymas Nr. 141/1961), kai kurie veiksmai šiame etape yra tik prokuroro prerogatyva.

Prieš pradėdamt baudžiamąjį persekiojimą, prokurorui turi būti pranešta apie faktus, rodančius, kad buvo padarytas nusikaltimas (Baudžiamojo proceso kodekso 158 str. 2 d.).

Prokuroras pateikia oficialų kaltinimą (siūlydamas bausmę), po kurio pradėdamas procesas atitinkamame teisme. Prokurorai turi dalyvauti pagrindiniame posėdyje, kurio metu jie pradeda procesą kaltinimų pateikimu ir jį užbaigia savo baigiamąja kalba.

Prokurorai taip pat naudojami įgaliojimais siekiant kaltės pripažinimo ir nuteisimo.

Prokuroras gali teikti apeliacinį skundą, motyvuodamas tuo, kad priimtas neteisingas sprendimas. Apeliacinis skundas gali būti kaltinamajam naudingas arba nenaudingas.

Apeliacinį skundą gali pateikti ir generalinis prokuroras.

Generalinis prokuroras taip pat gali siūlyti priimti naują sprendimą kaltinamojo naudai arba jo nenaudai.

Kai kaltinamasis yra nepilnametis, prokuroras turi visuomet dalyvauti – ne tik pagrindiniame posėdyje, bet ir viešuose posėdžiuose (Įstatymas Nr. 218/2003 dėl teismo proceso nepilnamečių bylose).

Išimtinė prokuroro sprendimų priėmimo kompetencija apima neteisminį bylos išsprendimą ikiteisminiame procese.

Prokurorų veiksmai nebaudžiamosiose bylose

Prokuratūra gali siūlyti pradėti civilinį procesą arba gali imtis veiksmų pradėdame civiliniame procese, tačiau tik tuomet, jei tai leidžiama pagal įstatymus.

Prokuratūros dalyvavimo civiliniame procese pagrindas yra Čekijos Konstitucijos 80 straipsnis, kuriame numatyta, kad prokuratūra gali atlikti kitas įstatymuose numatytas funkcijas, nesusijusias su baudžiamuoju persekiojimu. Pagal Prokuratūros įstatymą prokuratūra gali imtis veiksmų kitose, nebaudžiamosiose bylose. Šie įgaliojimai išsamiau išdėstyti Civilinio proceso kodekse, kuriame nurodoma, kada prokuratūra gali imtis veiksmų pradėdame civiliniame procese.

Be galimybės būti civilinio proceso šalimi, prokuratūra taip pat gali siūlyti, kad veiksmų imtųsi generalinis prokuroras, pavyzdžiui, tėvystės atsisakymo bylose pagal Šeimos įstatymą.

Prokurorams taikomi kvalifikacijos ir kiti reikalavimai

Prokurorai pradeda eiti pareigas, kai paskiriami. Juos neribotam laikotarpiui skiria teisingumo ministras, atsižvelgdamas į generalinio prokuroro rekomendaciją. Prokuroras prisiekia teisingumo ministrui.

Tam, kad asmuo galėtų būti paskirtas prokuroru, jis turi būti Čekijos pilietis ir:

būti teisiškai veiksnus;

nebūti teistas;

paskyrimo metu būti ne jaunesnis kaip 25 metų;

būti įgijęs teisės magistro laipsnį Čekijos universitete;

būti išlaikęs galutinį egzaminą;

turėti moralines savybes, kurios užtikrintų, kad jis tinkamai vykdys savo pareigas, ir sutikti su jo, kaip prokuroro, paskyrimu bei priskyrimu prokuratūrai.

Prokuroras skiriamas neribotam laikotarpiui, tačiau gali būti atšauktas iš pareigų teisingumo ministro sprendimu. Jo įgaliojimai baigiasi, kai jam sueina 70 metų, jis miršta ar pripažįstamas mirusiu arba kai, pavyzdžiui, jis netenka savo teisinio veiksnumo arba jis apribojamas, jeigu jis atsisako prisiekti, jeigu jis praranda Čekijos pilietybę, jeigu jis imasi pareigų, nesuderinamų su prokuroro pareigomis, jeigu jis pripažįstamas kaltu padaręs nusikaltimą, jeigu jis pripažįstamas netinkamu vykdyti savo pareigas arba jei ilgalaikė liga trukdo tinkamai vykdyti savo pareigas. Be to, jo įgaliojimai baigiasi, jeigu jis pašalinamas iš pareigų taikant drausminę priemonę arba jei jis atsisako pareigų.

Teisingumo ministras nustato prokuratūros biudžetą. Prokuroro statusas reglamentuojamas Įstatymu Nr. 283/1993.

Nesuderinamos funkcijos

Išskyrus atvejus, kai tai leidžia įstatymai, prokuroras negali būti arbitru ar tarpininku sprendžiant teisinius ginčus, atstovauti šalių teismo procese arba būti ieškovo ar šalies atstovu teismo procese ar administracinėje procedūroje. Be prokuroro, vyriausiojo prokuroro ar vyriausiojo prokuroro pavaduotojo pareigų arba ministro ar teismų akademijos pavestų laikinų pareigų, prokurorai negali eiti jokių mokamų pareigų ar imtis kitos pelningos veiklos, išskyrus jų pačių turto tvarkymą ir akademinį, mokomąjį, literatūrinį, žurnalistinį ar meninį darbą arba pareigas ministerijos patariamiosiose institucijose, vyriausybės ar parlamento įstaigose.

Atlyginimas

Prokurorų atlyginimas nustatytas įstatymu ir mokamas valstybės.

Profesinė atsakomybė

Valstybė atsakinga, kaip nustatyta specialiaame įstatyme, už bet kokią žalą ar nuostolius, padarytus neteisėtais prokuroro sprendimais ar dėl procesinių klaidų. Prokurorai taip pat atsako už padarytus drausminius pažeidimus.

Teisėjai

Organizacinė sistema

Pagrindinė nuostata, kuria reglamentuojama teisėjo pareigybė, yra Čekijos Konstitucijos 82 straipsnio 1 dalis, kurioje numatyta, kad vykdydami savo funkcijas teisėjai turi būti nepriklausomi ir kad niekas negali siekti pakenkti jų nešališkumui. Kitos taisyklės yra išdėstytos Įstatyme Nr. 6/2002 dėl teismų ir teisėjų.

Paskyrimas ir įgaliojimų laikas

Jeigu asmenys atitinka visus reikalavimus, teisėjus skiria Respublikos Prezidentas ir jie pradeda eiti pareigas, kai prisiekia. Tačiau paskyrimas teisėju nėra garantuojama teisė.

Rengiantis tapti teisėju trejus metus dirbama teisėjo padėjėju. Pasirengimo pabaigoje padėjėjai laiko specialų teisėjų egzaminą.

Teisėjai skiriami neribotam laikui, tačiau teisingumo ministras gali teisėjus laikinai atleisti nuo pareigų. Teisėjo kadencija baigiasi metų, kuriais jam sueina 70 metų, pabaigoje, taip pat jam mirus ar jį paskelbus mirusiu, jeigu jis oficialiai pripažįstamas netinkamu eiti savo pareigas arba jei jis atsisako pareigų.

Teisėjams taikomi kvalifikacijos ir kiti reikalavimai

Tam, kad asmuo būtų paskirtas teisėju, asmuo turi:

būti Čekijos pilietis;

būti teisiškai veiksnus;

nebūti teistas;

būti ne jaunesnis kaip 30 metų;

būti įgijęs teisės magistro laipsnį Čekijos universitete;

būti išlaikęs specialų teisėjų egzaminą;

turėti patirties ir moralines savybes, kurios užtikrintų, kad jis tinkamai vykdys savo pareigas, ir sutikti su jo, kaip teisėjo, paskyrimu bei priskyrimu konkrečiam teismui.

Tarėjais skiriami visuomenės nariai (jeigu jie nebuvo teisti). Jie prisiekia teismo pirmininkui ir eina pareigas ketverius metus.

Nesuderinamos funkcijos

Be teismo pirmininko ar pirmininko pavaduotojo pareigų, teisėjai negali imtis jokios kitos mokamos veiklos, išskyrus jų pačių turto tvarkymą ir akademinį, mokomąjį, literatūrinį, žurnalistinį ar meninį darbą arba pareigas ministerijos patariamiosiose institucijose, vyriausybės ar parlamento įstaigose.

Atlyginimas

Teisėjų atlyginimo dydis nustatytas įstatymu.

Funkcijos ir pareigos

Pagrindinė teisėjų teisė ir pareiga yra vykdant savo funkcijas išlikti nepriklausomiems ir vadovautis tik įstatymais, kuriuos jie turi aiškinti kuo geriau pritaikydami savo žinias bei sąžiningai. Jie negali leisti, kad jiems darytų įtaką, pvz., politinių partijų interesai, viešoji nuomonė arba žiniasklaida. Draudžiama pažeisti teisėjų nepriklausomumą ir nešališkumą arba sukelti jam pavojų.

Teisėjai turi priimti sprendimus per pagrįstą laiką ir be nepagrįsto delsimo bei turi suteikti bylos šalims ir jų atstovams galimybę ginti savo teises, tačiau negali su jais tartis dėl bylos esmės ar procesinių klausimų, kurie gali turėti įtakos bylos išsprendimui.

Netgi baigę kadenciją teisėjai negali atskleisti jokios informacijos, kurią jie sužinojo vykdydami savo pareigas; nuo šios pareigos gali būti atleidžiama tik išimtiniais atvejais.

Teisėjų ir teismų, kuriuose jie dirba, sąrašas pateikiamas Teisingumo ministerijos tinklalapyje [Teisingumo ministerija](#).

Teisėjų sąjunga (*Soudcovská unie*) visiems teisėjams neatstovauja, nes narystė yra savanoriška. Jos visuotinis susirinkimas priėmė teisėjų elgesio kodeksą, kuriame išdėstyti etikos principai, kuriais turėtų vadovautis teisėjai.

Teisėjų kategorijos ir specializacijos

Be bylų nagrinėjimo, teisėjai taip pat gali eiti teismo pirmininko arba pirmininko pavaduotojo pareigas. Juos skiria Respublikos Prezidentas (jei tai Aukščiausiasis Teismas ar Vyriausiasis administracinis teismas) arba teisingumo ministras (aukštuosiuose, apygardos ir apylinkės teismuose). Pagrindinė jų užduotis yra teismų administravimas.

Teisėjas taip pat gali būti paskirtas pirmininkauti Aukščiausiojo Teismo arba Vyriausiojo administracinio teismo kolegijai arba teismo senatui.

Apylinkės, apygardos ir aukštieji teismai yra suskirstyti į specialius baudžiamųjų, civilinių ir administracinių bylų skyrius.

Teisėjų profesinė atsakomybė

Valstybė atsakinga už bet kokią žalą ar nuostolius dėl neteisėto sprendimo, sprendimo dėl kardomojo kalinimo, bausmės ar apsaugos priemonės arba procesinio pažeidimo. Teisėjas gali būti įpareigotas mokėti kompensaciją tik tuomet, jei jis pripažįstamas kaltu padarius drausminį nusižengimą ar nusikaltimą. Teisėjai yra atsakingi už profesionalų savo pareigų atlikimą.

Kiti teisminių institucijų darbuotojai

Teisėjo padėjėjas/prokuroro padėjėjas (374 Kb)

Praktikantas (422 Kb)

Vyresnysis teismo sekretorius/vyresnysis prokuratūros tarnautojas (372 Kb)

Notarai

Organizacinė sistema

Notaro profesija ir jų veikla reglamentuojama Įstatymu Nr. 358/1992 dėl notarų ir jų veiklos (Notarų kodeksas).

Notarai privalo būti Notarų rūmų (*Notářská komora*), už šios profesijos atstovų veiklos administravimą atsakingos įstaigos, nariai. Rūmai taip pat organizuoja notarų padėjėjų profesinį mokymą ir egzaminavimą. Notarų sąrašas, sudarytas pagal regionus, pateikiamas [Notarų rūmų](#) interneto svetainėje.

Paskyrimas ir įgaliojimų laikas

Į laisvas darbo vietas notarus skiria teisingumo ministras, vadovaudamasis Rūmų rekomendacija, po to, kai kandidatai išlaiko konkursinį egzaminą. Notaras pradeda eiti pareigas, kai jis įrašomas į Notarų rūmų tvarkomą notarų registrą.

Notaro padėjėjas rengiasi tapti notaru, dirbdamas notaro įstaigoje. Kitas pasirengimo etapas prasideda padėjėjui įgijus notaro kandidato statusą po to, kai jis bent trejus metus atlieka padėjėjo praktiką ir išlaiko notaro egzaminą.

Notaro įgaliojimų laikas neribojamas, tačiau įgaliojimai gali būti sustabdyti. Notaro įgaliojimai baigiasi, kai jam sueina 70 metų, taip pat jam mirus ar jį paskelbus mirusiu, panaikinus įgaliojimus, praradus Čekijos pilietybę, praradus teisinį veiksnumą arba jei, pavyzdžiui, jis atsisako prisiekti ar dėl sveikatos būklės jis ilgą laiką negali vykdyti savo pareigų.

Notarų biurų skaičių kiekvieno apylinkės teismo teritorijoje nustato teisingumo ministras, pasikonsultavęs su Notarų rūmais.

Vykdydami savo pareigas notarai yra nepriklausomi. Jie privalo vadovautis tik Įstatymu. Notaro praktika yra nesuderinama su jokia kita mokama veikla (išskyrus atvejus, kai Įstatymu nustatyta kitaip).

Notarams taikomi kvalifikacijos ir kiti reikalavimai

Tam, kad asmuo galėtų būti paskirtas notaru, jis turi:

- būti Čekijos pilietis;
- būti teisiškai veiksnius;
- nebūti teistas;
- būti baigęs universitetą;
- būti atlikęs ne mažiau kaip penkerių metų notaro praktiką;
- būti išlaikęs notaro egzaminą.

Tam, kad asmuo galėtų praktikuoti kaip notaras, jis turi:

- būti paskirtas notaru;
- būti prisiekęs teisingumo ministrui, jei iki tol nereikėjo to padaryti;
- būti gavęs oficialų notaro antspaudą;
- būti apsidraudęs nuo bet kokios žalos ar nuostolių, kurie gali būti padaryti vykdant notaro veiklą.

Nesuderinamos funkcijos

Notarai negali užsiimti jokia kita pelninga veikla, išskyrus savo pačių turto tvarkymą. Tačiau jie gali už atlyginimą dirbti akademinį, leidybos, mokomąjį, aiškinamąjį, eksperto ar meninį darbą.

Atlyginimas

Pagal Notarų kodeksą notaras dirba už atlyginimą, kurį iš esmės sudaro mokestis, kompensacija už skirtą laiką ir išlaidų atlyginimas. Mokėjimą atlieka į notarą besikreipiantis asmuo. Notarai turi teisę reikalauti sumokėti pagrįsto dydžio mokesčio ir išlaidų avansą. Išsamios notarų atlyginimą reglamentuojančios taisyklės yra išdėstytos specialiuose teisės aktuose.

Notarų funkcijos ir pareigos

Vykdydami savo pareigas notarai turi laikytis Įstatymų ir kitų visuotinai privalomų teisės aktų; teikdami teisinės paslaugas jie taip pat privalo vykdyti klientų nurodymus. Teisę atsisakyti atlikti prašomus veiksmus jie turi tik tada, kai tai prieštarautų visuotinai privalomiems teisės aktams, kai jie patys ar jų artimieji yra suinteresuoti, kai jie jau yra teikę teisinę pagalbą dėl to paties klausimo kitam asmeniui, kurio interesai priešingi, kai paslaugų prašantis asmuo be pateisinamos priežasties nesumoka pagrįsto dydžio avanso. Notaras turi teisę atsisakyti sutarties su klientu ar paslaugų prašančiu asmeniu, kai prarandamas tarpusavio pasitikėjimas.

Notarai negali atskleisti jokios informacijos, kurią jie sužinojo, dirbdami savo darbą ir kuri gali paveikti teisėtus jų klientų ar paslaugų prašančių asmenų interesus; nuo šio draudimo juos gali atleisti tik atitinkami asmenys.

Notarų teikiamos teisinės ir kitos paslaugos:

- teismo įgaliotinio veikla paveldėjimo bylose;
- notarinių dokumentų (teisinių veiksnių, juridinių asmenų metinių visuotinių susirinkimų ir kitų susirinkimų, kitų veiksnių ir aplinkybių oficialus patvirtinimas); sutarčių rengimas;
- dokumentų saugojimas;
- vykdytinių notarinių dokumentų rengimas;
- testamentų rengimas ir saugojimas;
- vedybų sutarčių (kurios turi būti notarinio dokumento formos) rengimas, laidavimo sutartys ir registravimas;
- dokumentų tvirtinimas.

Be to, jie išduoda išrašus iš Čekijos nekilnojamojo turto registro ir kt.

Notarų profesinė atsakomybė

Notarai atsako prieš klientus, konsultacijos prašančius asmenis ir kitus susijusius asmenis už bet kokią žalą ar nuostolius, kuriuos jie gali padaryti vykdydami savo pareigas; jie taip pat atsakingi prieš savo darbuotojus bet kokią žalą ar nuostolius, kuriuos jie gali patirti dirbdami savo darbą. Ši rizika turi būti apdrausta pagal atsakomybės draudimo polisą.

Notarai taip pat atsako už drausminius pažeidimus.

Už valstybinę notarų priežiūrą atsako Teisingumo ministerija, Čekijos notarų rūmai ir atskiri notarų rūmai.

Profesinė asociacija

Notarų rūmams, kurie įsteigti Įstatymu kiekvieno apygardos teismo ir Prahos apygardos teismo teritorijoje, priklauso visi notarai, įsisteigę atitinkamoje teritorijoje. Notarų rūmai yra juridinis asmuo, gaunantis pajamas ir turintis organus.

Čekijos notarų rūmai (*Notářská komora ČR*) yra centrinė profesinė savivaldos organizacija, sudaryta iš atskirų notarų rūmų. Jie yra juridinis asmuo, gaunantis pajamas ir turintis organus. Jų užduotis yra tvarkyti centrinį testamentų registrą, kuris yra neviešas elektroninis sąrašas, kuriame registruojami testamentai, paveldėjimo teisės atėmimo aktai ir juos atšaukiantys aktai, testamentu vykdytojų paskyrimo ir atšaukimo įrašai. Be to, Čekijos notarų rūmai tvarko laidavimo registrą.

Teisinių profesijų organizacinė sistema. Praktikuojantys teisininkai

Advokatai

Advokatai turi būti Čekijos advokatų asociacijos (*Česká advokátní komora*), kuri yra centrinė nevyriausybinių savivaldos profesinė organizacija, nariai. Advokatų paslaugų teikimas reglamentuojamas Įstatymu Nr. 85/1996 dėl teisininko profesijos.

Advokatams taikomi reikalavimai

Tam, kad galėtų praktikuoti kaip advokatas, asmuo turi būti įrašytas į advokatų registrą, kurį tvarko [Čekijos advokatų asociacija](#). Kad būtų įrašytas į registrą, asmuo turi pateikti rašytinį pareiškimą ir:

būti **teisiškai veiksnius**;

nebūti teistas;

būti įgijęs teisės **magistro laipsnį**;

būti atlikęs bent trejų metų **advokato padėjėjo praktiką**;

būti išlaikęs **advokato egzaminą** ir

prisiekti Čekijos advokatų asociacijos pirmininkui.

Čekijoje teisinės paslaugas sistemingai ir už užmokesť gali teikti tik:

Čekijos advokatų asociacijoje registruoti advokatai;

Europos advokatai.

Čekijoje yra tik vienas advokatų tipas. Atskiri advokatai gali specializuotis tam tikroje teisės srityje.

Advokatų teisės ir pareigos

Advokatas pradeda eiti pareigas, kai jis įrašomas į registrą.

Būsimas advokatas advokato darbui ruošiasi dirbdamas advokato padėjėju.

Registracija yra neterminuota, tačiau teisė dirbti advokatu gali būti sustabdyta pagal Įstatymą arba Čekijos advokatų asociacijos sprendimu.

Teisės dirbti advokatu netenkama, kai advokatas išbraukiamas iš registro Įstatyme numatytais pagrindais, pavyzdžiui, jam mirus arba jį pripažinus mirusiu, praradus teisinį veiksnumą arba kai jis apribojamas, išbraukus advokatą iš registro taikant drausminę priemonę, jam bankrutavus arba paties advokato prašymu. Čekijos advokatų asociacija taip pat gali nuspręsti išbraukti advokatą iš registro.

Nesuderinamos funkcijos

Kaip numatyta Įstatyme, praktikuojantis advokatas negali tuo pačiu metu dirbti pagal darbo sutartį ar eiti kitokių panašių pareigų, išskyrus universiteto dėstytojo pareigas, ir negali imtis jokios kitos, su advokato veikla nesuderinamos veiklos.

Atlyginimas

Advokatai paprastai dirba už kliento mokamą atlygį; advokatas gali prašyti pagrįsto dydžio avanso. Atlygio už advokatų teisinės paslaugas, išlaidų kompensavimo ir užmokesčio už skirtą laiką nustatymo taisyklės reglamentuojamos privalomo pobūdžio normose. Paprastai atlygio už teisinės paslaugas dydis nustatomas sutartyje su klientu („sutartinis mokestis“). Kitu atveju jis nustatomas pagal advokatų nesutarinio atlygio skaičiavimo kriterijus. Jeigu advokatas paskiriamas teikti teisinės paslaugas, atlygį moka valstybė.

Profesinė asociacija

Čekijos advokatų asociacija, turinti buveinę Prahėje ir padalinį Brno, yra visų advokatų savivaldos profesinė organizacija. Ji turi savo organus ir priima privalomas advokatų profesines taisykles, kurios skelbiamos Čekijos advokatų asociacijos biuletenyje.

Tai yra Čekijos advokatų profesinės etiką ir konkurenciją reglamentuojančios taisyklės.

Profesinė atsakomybė

Teisininkai atsako prieš savo klientus už bet kokią žalą ar nuostolius, kuriuos jie, jų darbuotojai ar atstovai gali padaryti, dirbdami savo darbą. Advokatai turi būti apdraudę tokią atsakomybę.

Be to, advokatas atsako, jeigu jis pripažįstamas kaltu padaręs drausminį pažeidimą, susijusį su šturkščiu ar kartotiniu savo pareigų pažeidimu. **Teisinių duomenų bazė**

Advokatų sąrašą galima rasti [Čekijos advokatų asociacijos](#) interneto svetainėje. Joje galite ieškoti advokatų ne tik pagal vietą, bet ir pagal jų specializaciją bei kalbų mokėjimą.

Ar prieiga prie duomenų bazės yra nemokama?

Taip, prieiga prie šios duomenų bazės yra nemokama.

Komercinės teisės specialistai, teisinės konsultacijos

Čekijoje yra tik vienas advokatų tipas.

Kitos teisinės profesijos

Antstoliai

Teismo antstolis yra **nepriklausomas teisininkas**, kuris užtikrina **vykdymą** pagal **Vykdyimo kodeksą**. Visi teismo antstoliai turi priklausyti savivaldos organizacijai **Antstolių rūmams**.

Antstolių veikla reglamentuojama Įstatymu Nr. 120/2001 dėl teismo antstolių ir vykdymo (Vykdyimo kodeksas).

Antstolius skiria teisingumo ministras.

Čekijoje antstolis yra valstybės pareigūnas ir jo veiksmai prilyginami teismo veiksams.

Tam, kad būtų paskirtas teismo antstoliu, asmuo turi būti Čekijos pilietis ir:

būti **teisiškai veiksnius**;

būti baigęs teisės studijas Čekijos **universitete**;

nebūti teistas;

turėti ne trumpesnę nei trejų metų profesinę patirtį;

būti išlaikęs **antstolio egzaminą**.

Paskyrimas ir įgaliojimų laikas

Po priesaikos antstolį skiria teisingumo ministras į laisvą darbo vietą, dėl kurios skelbiama atrankos procedūra. Paskirtas jis tampa Antstolių rūmų nariu.

Rengdamasis antstolio darbui asmuo pirmiausia dirba antstolio padėjėju. Kitame etape tampama antstolio kandidatu; prieš įrašant į registrą kandidatai turi būti atlikę ne trumpesnę nei trejų metų praktiką ir būti išlaikę antstolio egzaminą.

Įgaliojimų laikas neribojamas, tačiau teisingumo ministras gali sustabdyti antstolio įgaliojimus. Įgaliojimų sustabdymo laikotarpio metu antstolis negali eiti savo pareigų ir yra paskiriamas pakaitinis asmuo, kaip ir bet kuriuo kitu laikotarpiu, kai antstolis negali dirbti (pvz., dėl ligos, atostogų).

Antstolio įgaliojimai baigiasi nuo momento, kai jis nustoja būti Antstolių rūmų nariu. Taip atsitinka antstoliui mirus ar jį pripažinus mirusiu, atleidus iš pareigų, praradus Čekijos pilietybę arba praradus teisinį veiksnumą ar jį apribojus.

Nesuderinamos funkcijos

Antstoliai negali užsiimti jokia kita pelninga veikla, išskyrus savo pačių turto tvarkymą. Tačiau jie gali už atlyginimą dirbti akademinį, leidybos, mokomąjį, aiškinamąjį, eksperto ar meninį darbą.

Atlyginimas

Antstolis atlieka vykdymo ir kitus veiksmus už atlygį, kurį iš esmės sudaro antstolio mokestis, išlaidų atlyginimas, kompensacija už skirtą laiką ir kompensacija už dokumentų įteikimą. Antstolis ir atitinkamas asmuo gali susitarti dėl antstolio atlygio. Jeigu tokio susitarimo nėra, atlygis nustatomas pagal taikytinas teisės nuostatas. Antstoliai gali prašyti pagrįsto dydžio avanso dėl vykdymo išlaidų.

Profesinė atsakomybė

Antstoliai atsako bet kokią žalą ar nuostolius, kuriuos jie patys ar jų darbuotojai padaro, atlikdami vykdymo veiksmus. Jie turi būti apsidraudę atsakomybės draudimu.

Antstoliai ir antstoliai kandidatai taip pat atsako už drausminius pažeidimus, tarp jų – įstatymu numatytų jų pareigų pažeidimus arba šiurkščius ar kartotinius profesinės etikos pažeidimus.

Daugiau informacijos galite rasti [Antstolių rūmų](#) interneto svetainėje.

Organizacijos, kurios teikia teisinę paslaugas *pro bono* (nemokamai)

Yra kelios nevyriausybines organizacijos, teikiančios teisinę pagalbą įvairiose srityse, pavyzdžiui, [aplinkos teisės paslaugas](#), [Iuridicum remedium](#).

Kai kuriais nustatytais atvejais Čekijos advokatų asociacija taip pat teikia nemokamą teisinę pagalbą.

Čekijos antstolių rūmai teikia nemokamas teisines konsultacijas vykdymo klausimais.

Paskutinis naujinimas: 10/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.